

Virtuali Pietų Amerikos lituanistinė mokykla: apie inovatyvų ugdymą, sėkmingai įgyvendintus projektus ir ateities planus

Deimantė ŽUKAUSKIENĖ

Praeitų metų pavasarį įkurta virtuali Pietų Amerikos lituanistinė mokykla, kurios viena iš steigėjų – Čilės lietuvių bendruomenės pirmininkė Adriana Giedrė Barkauskaitė. Ji su grupele kolegų, mokytojų, sutiko papasakoti *Pasaulio lietuviui* apie pirmuosius mokyklos gyvavimo metus, kurie iš tiesų buvo pilni iššūkių, tačiau sėkmingi ir įdomūs. Mokyklos idėja kilo matant sėkmingą Italijos bei Ispanijos virtualių lituanistinių mokyklų veiklą ir ugdymo rezultatus. Į virtualią Pietų Amerikos lituanistinę mokyklą mokiniai jungiasi iš Venesuelos, Kolumbijos, Urugvajaus, Brazilijos, Čilės, Ekvadoro, Argentinos, Ispanijos ir kitų šalių. Dauguma mokytojų, asistentų ir savanorių dirba iš Lietuvos ar kitų Europos šalių, taip pat prisijungia ir pedagogai, lietuvių kalbos specialistai iš Pietų Amerikos. PALM palaiko ryšius su Lituanistinių mokyklų asociacija, įkurta Airijoje, dalyvauja įvairiuose asociacijos rengiamuose renginiuose, forumuose, kvalifikacijos kėlimo mokymuose. Taip pat bendradarbiauja su Alikantės lituanistine mokykla „Draugystė“ (Ispanija), Virtualia Italijos lituanistine mokykla bei Vilniaus lietuvių namais. Būtent Vilniaus lietuvių namų mokytojų surengti mokymai labai padėjo pasiruošti pirmam PALM semestriui praėjusiais metais. Mokytojai kartu su mokiniais mielai dalyvauja PLB Švietimo komisijos bei JAV LB Švietimo Tarybos rengiamuose renginiuose ir projektuose.

Pagal paskutinį PALM semestrą, kursuose dalyvavo 63 mokiniai nuo 16 metų, o 3-15 metų amžiaus vaikų grupėse – 27 mokiniai. Tarp norinčių mokytis lietuvių kalbos ypač daug suaugusiųjų. Mokyklos bendraįkūrėja Adriana Giedrė Barkauskaitė papasakojo, jog virtualioje lituanistinėje mokykloje lietuvių kalbos mokoma taikant integruotą kalbos ir kultūrinių potyrių metodiką, t. y. įtraukiant teatro, muzikos, meno, šalies paveldo ir istorijos elementus. Taip pat bandoma paauglius pritraukti atliepiančių jų interesus, pasitelkiant šiuolaikines technologijas, medijas, pavyzdžiui, įtraukiant juos į PALM būrelio „iPALMiukai“ veiklą: būrelyje 8-12 metų vaikai kalbos mokosi žaisdami (*gamification* metodas), programuodami ir kurdami komiksus. Nuo šių mokslo metų pradžios į mokslo programą įtrauktas dar vienas neformaliojo švietimo būrelis: tai „ArteHistoria.LT“ – interaktyvus Lietuvos istorijos mokymas(is) per meną. Kalbant apie suaugusiųjų grupių kursą, vienas iš PALM tikslų yra stiprinti suaugusių mokinių kalbines ir kultūrinės kompetencijas, supažindinant juos su Lietuvos dabartimi bei jaunimo aktualijomis. „To ir siekiame, ypač skatindami Venesuelos ir kitų Pietų Amerikos šalių lietuvių ir Lietuvos jaunimo bendravimą, kultūrinius ir kalbinius mainus“, – sako Adriana Giedrė Barkauskaitė.

Savanorių grupės koordinatorė Živilė Miežytė papasakojo apie sėkmingai įgyvendintą projektą – intensyvų lietuvių kalbos kursą, skirtą Venesuelos lietuvių diasporos atstovams. Jo reikšmė ne tik komunikacinė, bet ir socialinė. Idėja organizuoti tokį kursą kilo mąstant apie tai, jog dėl sudėtingos politinės ir ekonominės situacijos Venesueloje nemažai lietuvių kilmės venesueliečių šiuo metu gyvena įvairiose pasaulio šalyse ir kai kuriais atvejais turi ribotas galimybes dalyvauti lietuvių bendruomenių ar mokyklų veiklose. Taip pat galvota apie žmones, kurie planuoja persikelti į Lietuvą pagal vykdomą asmenų perkėlimo programą arba jau gyvena Lietuvoje. Živilė sako, jog norėta sukurti galimybę

mokyti kalbos, bet kartu galbūt ir sujungti panašiose situacijose esančius žmones, kurie kartais lieka tam tikra prasme atskirti nuo savo bendruomenės. Projektas sulaukė nemažo susidomėjimo ir užpildytų registracijos anketų. „Kaip ir spėjome planuodami projektą, sulaukėme registracijų ir iš žmonių, kurie ruošėsi persikelti į Lietuvą – norėtuši tikėti, kad įgijus kalbos pagrindus prieš atvykstant, lengviau pradėti naują gyvenimo etapą Lietuvoje“, – tiki moteris. Keturių mėnesių kursus lankė apie 30 mokinių, juos vedė dvi mokytojos, joms talkino dvi asistentės. Labai svarbi projekto dalis – savanorių pamokos. Savanoriai su mokiniais paprastai organizuoja kalbėjimo pamokas, kurios padeda įtvirtinti žinias, ne mažiau svarbu, kad tų pamokų metu atsiranda progų susipažinti su daugiau žmonių, išmokti pasisveikinti, palaikyti paprastą pokalbį. Savanorių grupės koordinatore Živile Miežytė manymu, šis projektas, kaip ir pati PALM, svarbus ir stiprus tuo, kad sujungia žmones iš skirtingų pasaulio vietų. „Tiek mokytojai, tiek mokiniai, tiek savanoriai į pamokas atsineša savo istorijas ir patirtis. Tikimės, kad mokiniai, turėdami galimybių susipažinti su daugiau žmonių iš Lietuvos, gali pažinti įvairesnę Lietuvą, sužinoti apie šiuolaikines aktualijas, tokiu būdu ir kalba tampa tam tikra prasme labiau apčiuopiama“, – tvirtina moteris.

Viena iš mokyklos mokytojų, Argentinoje gimusi ir užaugusi Adriana Nerea Cobbio Reynoso, aktyvi „Nemuno“ bendruomenės narė, veda lietuvių kultūros pamokas vaikams ir džiaugiasi galėdama savo žiniomis pasidalinti su PALM mokiniais. Praėjusį semestrą savo grupėje ji turėjo ir 3 mokinius iš Venesuelos. Adriana pasakoja, jog pamokas veda ispanų kalba, nes priešmokyklinio ir pradinio ugdymo amžiaus vaikai dar visai menkai moka lietuvių kalbą arba išvis jos nesupranta, tačiau per įvairius smagius žaidimus, užduotis, pasakojimus apie Lietuvą, jos kultūrą, tradicijas pamažu priartėja prie lietuvių kalbos mokymosi.

Mokytoja Adriana Nerea Cobbio Reynoso.
Asmeninio archyvo nuotr.

Jos tikslas, kad vaikai mokytųsi kalbos drąsiai, be jokios baimės padaryti klaidų kalbėdami ar rašydami, svarbu domėjimasis kalba ir šilta mokyklos aplinka. Pradžioje mokomasi, kaip pasisveikinti, papasakoti apie šeimą, asmeninių įvardžių, mokomasi ir įvairių būdvardžių, skaičiuoti, pasakyti spalvas. Ji mano, kad kuo daugiau naujų žodžių išmokstama pradžioje, tuo geriau vėliau sekasi perprasti sakinių struktūrą ir pan. Anot mokytojos, vaikai dažniausiai mokosi lietuvių kalbos, nes jų tėvai labai nori, kad šie kalbėtų lietuviškai. Taip pat yra ir tokių vaikų, kurie jau domisi savo protėvių šaknimis. Adriana Nerea Cobbio Reynoso nuoširdžiai giria Venesuelos lietuvių atžalas ir sako, jog jie buvo tikrai puikūs mokiniai, labai motyvuoti, o netrukus ketino persikelti į Lietuvą. „Jie dalyvaudavo kiekvienoje pamokoje, o jeigu ne, paprašydavo pagalbos, kad mes vėliau atsiųstume namų darbą. Buvo labai malonu juos mokyti, jiems labai gerai sekėsi.“

Savo patirtimi mokantis lietuvių kalbos pasidalino Edda Rafaella Stea Rojas iš Venesuelos. Ji lietuvių kalbos mokosi suaugusiųjų grupėje jau daugiau nei 4 mėnesius. Edda šiuo metu jau yra Lietuvoje ir persikėlimą gyventi į Lietuvą ji laiko teigiama ir gražia patirtimi, o kalbos mokėjimas gyvenant šalyje yra būtinas. Sunkiausia kol kas jai mokantis lietuvių kalbos yra išsąmoninti, kad yra labai daug žodžių formų, kurios nusako tą patį žodį. „Labai norėčiau mokėti kalbėti, rašyti ir skaityti lietuviškai laisvai“, – sako Edda.

Mokytoja Lina Čepulytė iš Lietuvos sako, jog dauguma jos mokinių gana noriai mokosi lietuvių kalbos. Jos manymu, labai svarbu yra lietuvių kalbos mokymą pateikti įdomiai ir suteikti galimybę praktiškai panaudoti išmoktas žinias. Suaugusiems mokiniams lietuvių kalba reiškia ryšį su jų lietuviškomis šaknimis, jie dažnai nori išmokti lietuvių kalbą, nes ja kalbėjo jų tėvai ar protėviai. Kitiems suaugusiesiems yra svarbu mokėti susikalbėti su kitais viešint ar gyvenant Lietuvoje, nes mokant kalbą lengviau įsilieti į vietinę bendruomenę Lietuvoje. Vaikams lietuvių kalba padeda geriau pažinti šalį, iš kurios yra kilę jų tėvai ar seneliai. Džiugu, kad PALM įkūrėjai ir mokytojų kolektyvas galėjo suteikti šią galimybę.

Prisijungti prie mokytojų kolektyvo Linai pasiūlė kolegė, su kuria susipažino dirbdama su vaikų ir suaugusiųjų grupėmis Argentinos lietuvių draugijoje „Nemunas“. Ji kursuose moko Pietų Amerikos lietuvių lietuvių kalbos pagrindų ir supažindina su Lietuvos kultūra ir tradicijomis. Kursus lanko apie 10 suaugusių mokinių grupė ir apie 5 vaikų, kurių amžius yra 5–6 metai, grupė. Paklausta, kas, jos manymu, yra sunkiausia mokantis lietuvių kalbos, Lina Čepulytė atsakė, jog mokiniams keblu perprasti gana sudėtingas gramatikos taisykles su daugybe išimčių ir lydinčių taisyklių. Lyginant su ispanų kalba, lietuviškai sunkiau kalbėti ir dėl tam tikrų žodžio tarimo niuansų. PALM mokytoja mano, jog geriausia pradėti mokytis lietuvių kalbos nuo mandagumo frazių ir paprastų klausimų, kurie padėtų pasiekti norimas vietas mieste ir surasti, ko norisi, parduotuvėje ar restorane. Taip pat mokantis kalbėti lietuviškai labai naudinga žiūrėti kuo daugiau filmų, televizijos laidų ar klausyti muzikos lietuvių kalba. Pati L. Čepulytė mokydama lietuvių kalbos stengiasi suderinti kalbėjimo, klausymo, skaitymo įgūdžius ir gramatikos žinias. Dar dažnai renkasi interaktyvias užduotis ir žaidimus, kad išlaikytų mokinių susidomėjimą lietuvių kalba. Kartu jai svarbu, kad mokiniai pamokų metu patirtų pozityvius jausmus, padedančius lengviau išmokti sudėtingą medžiagą. „Rezultatas labiausiai džiugina tada, kai mokiniai pradeda

pasakoti istorijas lietuvių kalba, kai patys atranda lietuvių kalbos gramatikos dėsnius, o kurso pabaigoje jie nori ir toliau gilintis į lietuvių kalbą“, – sako Lina Čepulytė.

Virtualios Pietų Amerikos litanistinės mokyklos planuose – toliau tęsti sėkmingai įgyvendintus projektus: lietuvių kalbos kursus lietuvių kilmės jaunimui bei suaugusiesiems iš Venesuelos ir vaikų pamokas. Taip pat stiprinti mokytojų ir savanorių kompetencijas vidiniuose mokymuose ir seminaruose, tobulinti žinias su Vilniaus lietuvių namų specialistėmis. Mokyklos bendraikūrėja Adriana Giedrė Barkauskaitė reziumuoja: „Turbūt svarbiausias planas yra dirbti tam, kad mokykla, per metus subūrusi stiprią ir draugišką mokytojų, savanorių ir, žinoma, mokinių bendruomenę, toliau gyvuotų, klestėtų ir skleistų lietuvių kalbos svarbą diasporoje. Taip pat palinkėčiau mokytojams, ir savanoriams niekada nenustoti mokytis ir vis tobulėti kartu su savo mokiniais.“

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

www.pasauliolietuvis.lt

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo,

nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.

